

آیه های آسمانی

تجلی قرآن و حدیث در شعر
مناقبات و انوری

علی مزارعی .

سرشناسه : مزارعی، علی، ۱۳۴۲.

عنوان و نام پدیدآور : آیه های آسمانی : تجلی مراد و حدیث در شعر خاقانی و انوری

مشخصات نشر : شیراز: علی مزارعی، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۱۶۸ص.

شابک: ۳-۶۸۷-۰۴-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیسلی مختصر

یادداشت : فهرست نویسی کتاب این اثر در نشانی [Http://opac.llai.ir](http://opac.llai.ir) قابل دسترسی است

شماره کتابشناسی ملی : ۱۸۲۵۳۸۶

ناشر: مؤلف

مؤلف: علی مزارعی

ویراستاری: آیسا مزارعی

طراحی جلد: حسین زندپور

صفحه آرای و تایپ: حمیده نوروزی

شابک: ۳-۲۶۸۷-۰۴-۶۰۰-۹۷۸

سال چاپ: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نام چاپخانه و صحافی: دانشکده شهید باهنر شیراز

قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال

آدرس: شیراز، خیابان عدالت، خیابان نبی اکرم، کوچه ۵ تلفن: ۰۹۱۷۱۱۰۶۸۲۶

فهرست مطالب

پیشگفتار	۷
خاقانی	۱۰
انوری ابیوردی	۹۴
فهرست آیات و احادیث	۳۳
فهرست منابع	۵۲
کتابنامه	۶۶

پیش‌گفتار:

بی شک اندیشمندان، اندیشه‌های برتر را الگو قرار داده‌اند. بزرگترین اندیشه‌ای که بشر به خصوص ادیبان و دانشمندان را به کمال رسانده است، اندیشه‌ی یگانه‌ای است که عالم هستی را بدون کوچکترین خللی آفریده است. یزدان پاک.

شاعران قرن ششم هجری که خلاصه‌ی اندیشه‌ی ایرانی را در آثار خود بازتاب دادند، در بسیاری از شعرهای خود، کلام خدا را در آئینه‌ی قلم خود منعکس کرده‌اند و در واقع می‌توان گفت شعر آنها انعکاس کلام الهی (بران) است.

خاقانی، بزرگترین شاعر قصیده‌پرداز ایران و انوری ابیوردی از بزرگترین قصیده‌پردازان ایران است.

دیوان این شاعران را به ررق کنیم، اولین مسئله‌ای که به یقین انسان را وادار به اعتراف می‌کند، آشنائی مسلم این دانشمندان با قرآن و حدیث‌های روایت شده از ائمه معصومه (علیهم‌السلام) است. این امر می‌باشد. آنگاه که با استفاده از یک یا دو کلمه از به‌ای یا حدیثی در ضمن شعر خود (تضمین) فصل‌های کتاب را در هر دو کلمه به خواننده شعر آموزش می‌دهند، انسان را به این باور می‌رساند که آنها تسلط کاملی بر قرائت، حفظ و مطالعه‌ی مستمر آن کتاب آسمانی (قرآن) داشته‌اند. همچنین حدیث‌های روایت شده از ائمه را پیش چشم داشته‌اند و قریب به یقین به همین دلیل است که شعرشان جهانی شده و جهانی را به تحسین و تحیر واداشته است.

البته، آشکار نمودن تمام شعرهای آسمانی این استادان بعید است زیرا آیه و حدیث های بسیاری در دریای شعر شاعران موج می زند. یا به صورت مستقیم و یا مضمون و پیام آن کلام نورانی شعرها را برجسته کرده است.

اینجانب که دستم به سرو بلند اندیشه ی الهی برای دریافت معانی آن نمی رسد بر آن شدم فقط آن دسته از بیت هایی را گلچین کنم که کلمات قرآنی یا حدیث عیناً در آنها ذکر شده باشد. مگر اینکه در یک بیت اشاره ای بسیار روشن به حدیث یا آیه ی قرآنی شده باشد به این دلیل برای آن که آسانتر بتوان از جزوه ی حاضر استفاده کرد سعی شده با وجو شام های فراوان از قرآن و حدیث برای هر بیت در حد امکان از یک شاهد استفاده شود و در تعداد محدودی از شعرها، شاهد های دیگری نیز به صورت فهرست بیان گردد.

تلاش بر این بوده است تا آجانبه مقدور است از آیه های قرآن به عنوان شاهد استفاده شود.

کدام سرچشمه ای را زلالتر از قرآن می توان یافت؟ البته حدیث های بسیاری را هم می توان یافت که از زبان ائمه می (معصومین (صلوات الله علیهم اجمعین) روایت شده و همان معنی قرآن را بیان می کند اما چون بر این باورم که کلام و بیان ائمه در طول کلام خداست یا همان کلام خداست ولی از زبان ایشان، لاجرم چون آب را باید از سرچشمه نوشید و همان گونه که ذکر شد قرآن سرچشمه ی تمام اندیشه هاست

و مورد قبول عموم مسلمانان، بنده نیز سرچشمه را مورد استناد خویش قرار دادم هر چند در برخی بیت ها از حدیث استفاده نموده ام.

با این باور که ابتدا کلام از خداست و خدا اولین کلمه است. آیه ی قرآن یا حدیث را نوشته ام، سپس شعر مربوط را با آدرس آن بیت ذکر کرده ام.

سیوه ی عملکرد به این صورت است که در ادامه ی شعر موردنظر اول شماره ی بیت از میان بیت های کتاب مورد تحقیق و بلافاصله با یک خط تباعق، حرف اول نوع ادبی را نوشته ام.

لازم به یادآوری است معانی حروف را به صورت فهرست، یادآور می شوم تا را رسیدن به آدرس شعرها و استفاده از این کتاب را هموار کرده باشم. سعی شده آیه ی قرآن به طور کامل و حدیث نیز به همان صورت بیان شده تا خوانندگان محترم بتوانند معنای کامل یک اشاره را پیش چشم داشته باشند و استفاده ی کامل تری ببرند.

و اما معنی حروف آمده در متن، ضرورت زیر است:

ق	قصیده
خ	خاقانی
ا	انوری
م	مقطعات
غ	غزلیات